
Revoluce je vždycky snazší. Albertov 16. listopadu 2009

1.Revoluce je vždycky snazší. Albertov 16. listopadu 2009

„Osmdesát procent mladých lidí ve světě je přesvědčeno, že nemá koho volit, to je normální stav. Porevoluční období je vystřídáno obtížnou evolucí občanské společnosti, přesto není možné rezignovat, protože to není jedno...“ Takový apel povzbuzující mladé lidi k angažovanosti ve veřejném prostoru zakončil první část open air happeningu Svobodný Albertov 2009. My jsme však teprve na začátku. To bylo tak:

„Netušil jsem, že to je TEN DEN,“ řekl prof. Václav Hampl, rektor univerzity Karlovy, před dvaceti lety mladý aspirant, dnes už o dvě dekády starší šéf našeho nejslavnějšího vysokého učení, „myslel jsem po demonstracích předešlých dnů, jak jsem tu viděl ty antony, že to bude jen další sprchování...“

prof. Václav Hampl, rektor Univerzity Karlovy

TEN DEN, se kterým je spojován pád komunistického režimu v tehdejším Československu, byl důvodem, proč se v předvečer oslav 17. listopadu sešli na Albertově studenti, jejich pedagogové a návštěvníci, aby zavzpomínali, jaký byl univerzitní Albertov 17. listopadu 1989. A protože den byl ještě mladý, oslavy začaly ve 13 hodin, ti, kteří byli na pódiu, mluvili přirozeně spíš o tom, jak tehdejší listopadový den začal. „Já jsem se ten den už od rána hádal se svou devadesátiletou tchýní, kterou mám ale strašně rád, jestli měl Lenin pravdu nebo ne,“ hodil návnadu veselí, smíchu a porozumění herec a režisér Jan Kačer, „a když jsem se pak dozvěděl, co se stalo, napsal jsem provolání, které se podařilo dostat do novin, že nebudu hrát.“

Bohuslav Gaš, Václav Hampl, Jana Černochová, Petr Čepek, Jan Černý, Petr Volf, Jan Kačer, Jan Potměšil

prof. Bohuslav Gaš, děkan Přírodovědecké fakulty

Vyprávění plné osobních vzpomínek, které o dvacet let později v kontextu velkých dějinných událostí, o které se tehdy hrálo, působily legračně až neuvěřitelně, poskládalo obraz jednoho všedního rána lidí z univerzity. „Šel jsem se studenty na jatka v Písnici,“ řekl prorektor pro vědeckou a tvůrčí činnost prof. Petr Volf chechtajícimu se davu, „byla to normální součást výuky parazitologie a my jsme museli mít na sobě gumáky a nepromokavý oděv, protože prostředí tam je náročné, některé méně odolné jsme museli dokonce křísit, a takhle jsme přišli i na samotnou demonstraci. Netušili jsme, že i tam se nám tento oděv bude hodit a že to nebyla jatka poslední.“ Starostka městské části Prahy 2 Ing. Jana Černochová, tehdy studentka 2. ročníku gymnázia, šla s ostatními na premiéru filmu Hříšný tanec, doc. Jan Černý, tehdy posluchač Přírodovědecké fakulty, šel „za školu“ a maloval transparenty... vzpomínky, které návštěvníci Albertova odměnili smíchem a potleskem. Prof. Petr Čepek stál za svými studenty od prvního okamžiku nepokojů, nejen že s nimi chodil na všechny demonstrace, ale když vyhlásili okupační stávkou, o půlnoci dovezl stávkujícím studentům právníka Otakara Motejla, aby jim poradil, jak se zachovat, pokud Lidové milice a ozbrojené složky policie vpadnou na univerzitní půdu, aby mohl vést jejich případnou soudní obhajobu.

herec Jan Potměšil

A tak by bylo možno ve vzpomínání pokračovat. Herec Jan Potměšil, prof. Bohuslav Gaš, děkan Přírodovědecké fakulty, nebo tehdejší studentský vůdce Šimon Pánek a další svými osobními příběhy popsali dobu a její emoce: někdo nevěděl, co z toho všeho bude, někdo tušil, že je „TO“ na spadnutí, někdo demonstrace fascinovaně prožíval jako malý zázrak a považoval „TO“ za absolutně jasné. „Znovu opakuji, že 17. listopadu jsem v Praze nebyl,“ smál se Šimon Pánek, „vydělával jsem si peníze na brigádě. Plánovali jsme demonstrace na 17. listopadu, to ano, ale nemyslím si, že jsem svrhnul komunismus. Nedokázali jsme ani pořádně vnímat natož analyzovat, co se děje. Spíš ho svrhl Gorbačov, protože věděl, že už to stejně dlouho nevydrží. Když se pak stalo, co se stalo, sešli jsme se lídři z různých fakult a různých výborů a podali jsme návrh na vyhlášení okupační stávkky. To se odsouhlasilo, zvolili jsme tedy stávkový výbor a šli jsme převzít klíče od fakulty od pana děkana. Co bylo nejúžasnější v těch dobách, byla podpora profesorského sboru, kterou jsme cítili, svobodný duch Přírodovědecké fakulty a otevřenost akademického prostředí univerzity. Mohli jsme si důvěřovat, zřejmě proto, že režim naše kytky, brouky a parazity nepovažoval za tak důležité, Filozofická fakulta byla fízlama prolezlá víc...“

Šimon Pánek

První část oslav 17. listopadu na Albertově uzavřela doporučení dnešním studentům: studovat, cestovat, věnovat se své specializaci, věřit tomu, že má smysl starat se o věci veřejné, angažovat se, chodit k volbám, v žádném případě nerezignovat a přijmout odpovědnost za vlastní rozhodování, jakkoliv je namáhavé.

A pohled z druhé strany? Jak tuto dobu vyvolanou oslavami a osobními vzpomínkami pedagogů vidí dnešní studenti? V roce 1989 jim bylo od jednoho do maximálně pěti let, setrvali tedy stále ještě v blaženém stavu dětské mysli. Dovedou si představit život v reálném socialismu? A co kdyby nastala znovu taková příležitost, dokázali by stávkovat, vyjít do ulic, bojovat?

„Nejvíce mě oslovují autentické dokumenty z výstavy, je z nich vidět, jaká to byla doba. Četl jsem výpovědi o demonstraci 17. listopadu, to bylo drsné, ještě horší, než jsem si myslel,“ říká Marek, posluchač 4. ročníku biologie. V roce 1989 mu byly tři roky. Luděk, studující na Přírodovědecké fakultě obor geografie, byl starší, bylo mu pět a studoval mateřskou školu. „Mě na tom přijde zajímavá aktivita studentů. Našli se jedinci, kteří dokázali mobilizovat ostatní, i když si myslím, že v té době se oni sami nepovažovali za hybnou sílu, přišlo to spontánně, a k nim se přidal zbytek společnosti. Takové prvky dnes nevidím. Tehdy studenti chtěli proti něčemu bojovat, ne že by dnes nebylo proti čemu, ale většina z nich současný systém přijímá. Výstavu jsem viděl zatím zběžně, ale nejvíce mě zaujalo to, co bylo spojeno s Albertovem, s životem fakulty a k čemu dospěl její vývoj do dnešních dnů.“ V rámci programu Erasmus přijela studovat geografii na Přírodovědecké fakultě UK studentka Prešovské univerzity Nina. V roce 1989 jí byly čtyři roky. Shrnula to lakonicky krásnou slovenštinou: „O době před listopadem 89 slyším opravdu jen z vyprávění, z výstav a knížek. A nikdy od nikoho jsem o ní neslyšela nic dobrého.“

Dnešní studenti si sebe v roli revolucionářů vesměs nedokážou představit. Jeden rys jejich vědomí je ale velmi výrazný: je to rys vlastenectví a pocit hrdosti k příslušnosti ke svému národu. Ví, že patří sem. Moderní doba a možnosti svobodného života v demokracii však jejich mysl rozšířily o pocit širšího prostoru - jejich vlastenectví je zasaženo evropanstvím.

Rytmus oslav pak udávaly studentské kapely Cactus, Masolet (UK), Eliška Ptáčková, Zahraa, Dilated a Derelict (PřF UK). Komu osobní vzpomínky nestačily a chtěl se dozvědět víc, navštívil projekce filmového festivalu Albertov 1989: 20. výročí Sametové revoluce, festivalu dokumentárních filmů i dosud nepublikovaných dokumentů z Archivu bezpečnostních složek, který připravila Přírodovědecká fakulta UK v Praze ve spolupráci s Krátkým filmem, Originálním videožurnálem a Ústavem pro výzkum totalitních režimů, spojený s diskusí o zániku komunistické totality v Československu. Dalším jedinečným setkáním s nedávnou historií bylo i zahájení výstavy Albertov 1989: 20. výročí Sametové revoluce.

[fotoreportáž Albertov 16. listopadu 2009 zde](#)
(Marie Kohoutová)